చక్రవర్తి సత్కారం

ఆనాటి అపరాహ్ణవేళ విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి ఆస్థానం అంతా ఆనందడోలికలలో ఉయ్యాల లూగిపోయింది! చక్రవర్తికి దిలేక లేక కలిగిన సంతానం! అందులోను మగశిశువు! ఇక ఆ పసికందే సార్వభౌముని అనంతరం సామ్రాజ్యభారం వహింపబోతున్నాడు! అందువల్ల అది చక్రవర్తికే కాక సామ్రాజ్యానికంతటికీ మహోత్సవమే! ఇక రాజధాని ఉజ్జయినీనగరము, రాజాస్థానము ఈ మహోత్సాహంలో తలమునకలైపోవడంలో ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది!

ఆనాటి నిండుపేరోలగంలో చక్రవర్తి విద్వాంసులకు, కవులకు, గాయనీనర్తకీమణులకు రత్నాంగుళీయకాలు, అమూల్యములైన చీనీచీనాంబరాలు, అగ్రహారాలు, కోకొల్లలుగా బహూకరించాడు! ఈబహూకృతి జరిగిన పిమ్మట సార్వభౌముడు విద్వాంసులనందరినీ శిశువు జాతకచక్రం పరిశీలించి ఫలితాలు చెప్పవలసిందని ప్రార్థించాడు. విక్రమాదిత్యుడంతటి విద్వత్ప్రభువు ‘ప్రార్థన’ కంటె విద్వాంసుల కిక వేరే ఏమి కావాలిగనక! అందరు తమతమ హస్తాల్లో ఉన్న ఆ శిశువు జాతకం పరిశీలనలో మునిగిపోయారు! అవి భూర్జరపత్రాలమీద లాక్షారసంతో లిఖించిన జన్మపత్రికలు. పండితులే కాక చక్రవర్తికూడా స్వయంగా జాతకం పరిశీలిస్తున్నాడు! ఆస్థానజ్యోతిర్విద్వాంసుడు ఆదిత్యభట్టారకుడు వేళ్లు మడిచి మీనమేషాలు లెక్క పెడుతూ మధ్యమధ్యన చక్రవర్తి ముఖకవళిక లోకకంట కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు.

మధ్యాహ్నం మూడుయామాలు గడిచిపోయాయి. దానికి సూచనగా రాజప్రాసాదం గోపురంమీద గంభీరంగా భేరీధ్వనులు మారుమోగాయి. కొంతసేపటికి ఆ సమీపంలో మహాకాళనాథుని దేవాలయం గంటల గణగణలు వినిపించాయి. తరువాత “హర! హర! మహాదేవశంభో! జయ! మహాకాళనాథా! జయ!” ఇత్యాది జయజయధ్వానా లా గంటల గణగణలలో కొంచెం అస్పష్టంగా వినిపించాయి.

చక్రవర్తి కిరువైపులా ఒయ్యారంగా నిలిచిన చామరగ్రాహిణులు వింజామరాలు వీస్తున్నారు. వారిద్దరికీ కొంచెం వెనక తాంబూలకరండకం భుజంమీద ధరించిన మరి ఒక సుందరి చిత్రప్రతిమలా నిలబడి, విద్వాంసు లెవరికైనా కర్పూర తాంబూలాల అవసరం కలగకలదేమోనని రెప్పవెయ్యకుండా నిరీక్షిస్తున్నది. గవాక్షులద్వారా ప్రసరిస్తున్న ఎండపొడలు రాజసభలో పరిచిన రత్నకంబళ్ళమీద పడి వింత వింత రంగులు వెదజల్లుతున్నాయి. అప్పుడప్పుడా కిరణాలుపడి అటు ఇటు కదులుతున్న తాంబూల కరండక వాహిని పైడికుండలాలు తళ తళ మెరుస్తున్నాయి. పక్కగా ప్రవహిస్తున్న శిప్రానది తరంగాల రొద ఉజ్జయినీనగరం ఉత్సవకోలాహలాని కొక మంద్రశ్రుతిగా వినవస్తున్నది.

కొంతవరకు జాతకపరిశీలన జరిగిన తరవాత చక్రవర్తి చూపు లాస్థాన జ్యోతిషికునిమీద పడ్డాయి. ఆ విద్వాంసుడు వెంటనే లేచి నిలబడి సవినయంగా చేతులు జోడించి కొంచెం సంకోచిస్తూ—

“మహాప్రభూ! నా దొక్క మనవి! మొదటినించిన్నీ ముఖస్తుతి చేస్తాననే అపప్రథ ఒకటి నామీద పడిఉన్నది! ఇందువల్ల నా కేమనడానికిన్నీ పాలుపోవడం లేదు!” అన్నాడు.

చక్రవర్తి పెదిమలపై ఒక చిన్న చిరునవ్వు చిందులు దొక్కింది! ‘ఆ సంకోచమేమీ ఉండనక్కరలేదు! యథేచ్ఛగా మాట్లాడవచ్చును!’ అని ఆ చిరునవ్వుల పరమార్థం. జ్యోతిషికు డాపైన జాతకచక్ర ఫలితం ఇలాగ విన్నవించుకొన్నాడు.

“సార్వభౌమా! రత్నాల గనిలో గులకరాయి బయలుదేరదుగదా! జాతకం పరిశీలిస్తాంటే ‘ఆ దేవేంద్రుడే విలాసార్థమై ఈ ఉజ్జయినిలో అవతరించాడా!’ అన్నట్టుగా ఉంది! భాగ్య రాజ్యాధిపతులు పరమోచ్ఛస్థులై ఉన్న శుభసమయంలో యువమహా సార్వభౌము లవతరించారు! ఆపైన బలమైన శుభగ్రహ వీక్షణం కూడా తోడైంది! ఇక వేరుగా విన్నవించవలసిం దేమున్నది! మహాప్రభూ! జాతకుడు చతుస్సముద్ర వేలావలయిత భూమండలానికంతటికీ ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంవహించి తమ ప్రతాపంకూడా కొంచెం కించపరచగలడనే అనిపించింది!”

అని చక్రవర్తి ముఖంవైపు, మిగిలిన సభ్యుల ముఖాలవైపు చూస్తూ నెమ్మదిగా తన ఉన్న తాసనంమీద ఆసీనుడైనాడు.

చక్రవర్తి, మిగిలిన సదస్యులు ఈ శుభ ఫలితాని కెంతో ఆనందించారు. పిమ్మట విక్రమాదిత్యుని కటాక్షవీక్షణం మిహిరపండితునిమీదికి తిరిగింది.

ప్రాచీన గాథాలహరి

అతడు అత్యంత భయభక్తులతో లేచినిలుచుని—

“ప్రభూ! నేనెప్పుడు అశుభ ఫలితాలే చెబుతానని అపకీర్తిపొంది ఉన్నవాణ్ణి! ఈ శుభసమయంలో నావంటిశకునపక్షి ప్రసంగం సముచితంకాదు. నన్ను మన్నించండి!” అని వెంటనే కూర్చోబోయాడు. కాని చక్రవర్తి దానికనుమతించలేదు అందుచేత మిహిరపండితుడు తిరిగి సవినయంగా శిరస్సువంచి—

“జాతకం స్థూలదృష్టికి ఆస్థాన విద్వాంసులు చెప్పినట్టుగానే కనిపిస్తున్నది. కాని ప్రబలమైన బాలారిష్టదోషం ఒకటి పట్టి ఉంది. అది ఉంటే ఎన్ని మహారాజయోగాలు పట్టినా—అవి ఏమీ ఫలించవు!” అని ముక్తసరిగా మూడువాక్యాలలో తన ప్రసంగం ముగించివేసి కూర్చున్నాడు. దీనితో జాతకపత్రికలు పరిశీలిస్తున్న మిగిలినవారందరిమీద ఒక పెద్ద పిడుగు పడ్డట్టయింది! ఆస్థాన జ్యోతిర్విద్వాంసుని కళ్లు జేవురించాయి! చక్రవర్తి తోణకాలేదు! బెణకాలేదు. ఆస్థాన విద్వాంసుడు మరి చక్రవర్తి కనుసన్న కోసం వేచిఉండలేక చరునలేచి నిలుచున్నాడు! కాని దానికి విక్రమాదిత్యుని అంగీకారముద్ర పడలేదు! ఇక

పి. గణపతిశాస్త్రి

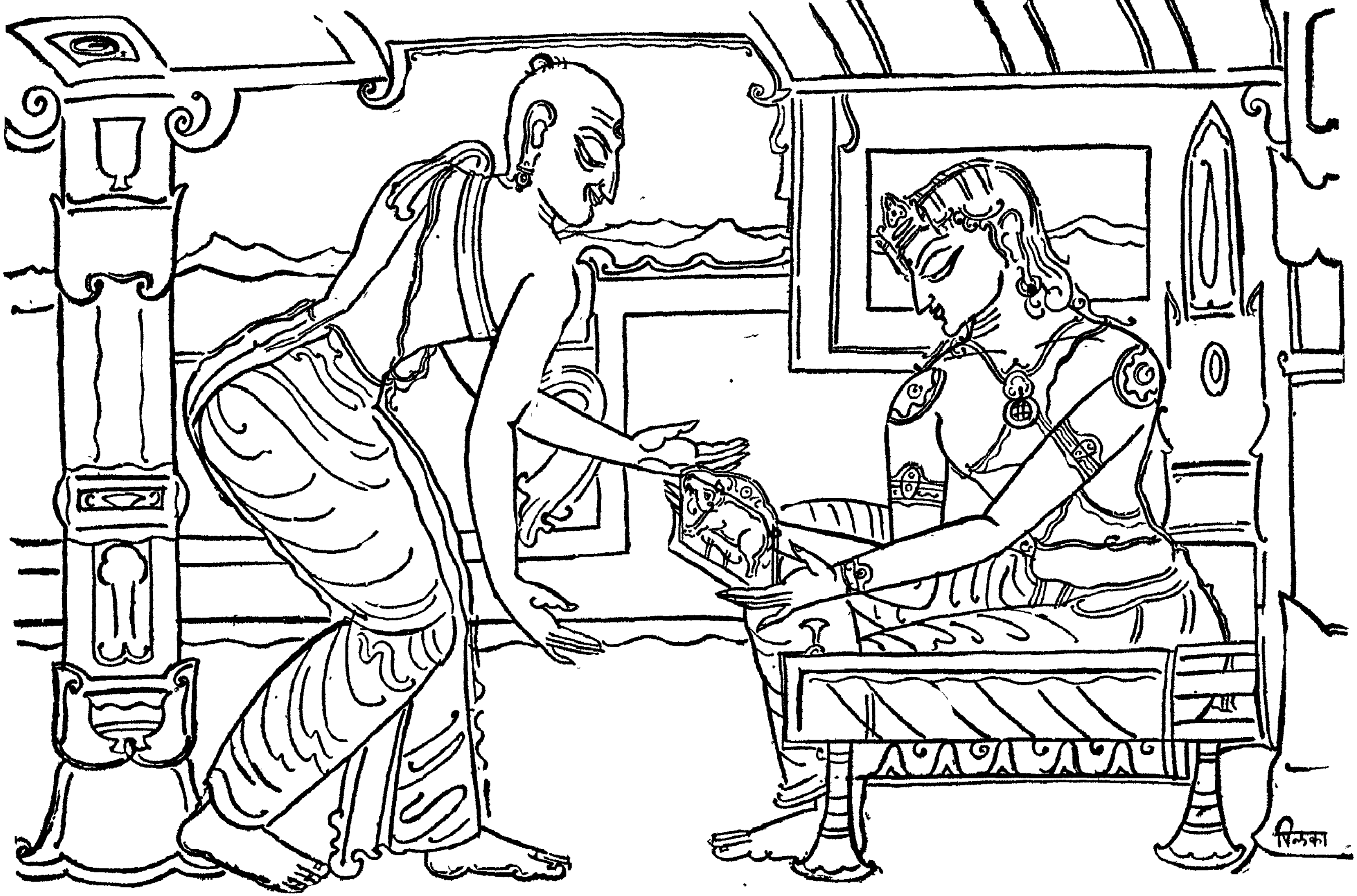

"మహాప్రభూ! ఇది మీ అపారమైన ఔదార్యానికి మాత్రమే తార్కాణం!"
అన్నాడు మిహిరుడు సువర్ణవరాహ బహూకృతి స్వీకరిస్తూ.

★ చక్రవర్తి సత్కారం ★

చేసేదేమీ లేక నిలుచున్నపళంగానే తన స్థానంలో చతికిలబడిపోయాడు.

మిగిలిన విద్వాంసులంతా ఇక ముందు క్షణంలో ఏమి జరగనున్నదో అన్న ఆత్రంతో చక్రవర్తి కనుసన్నలు నిరీక్షిస్తూ ఉద్విగ్నంగా వేచి ఉన్నారు.

"ఇంతకీ ఘటకర్పర కవీశ్వరు లేమంటారో!" అన్నాడు విక్రమాదిత్యుడు. అందరు ఆశ్చర్యపోయారు! ఘటకర్పర కవికి జ్యోతిషశాస్త్రంలో ఉన్నది కేవలం శ్రుత పాండిత్యమే.

ఘటకర్పరకవికూడా ఈ చర్చలో తన ప్రసక్తి రాగలదని అనుకోలేదు! అయినా ప్రభువు ఆజ్ఞ అయిన తరవాత మరి మాట్లాడకపోతే బాగుండదనుకొని కంగారుగా లేచి ఇలాగ విన్నవించాడు.

"నాది శ్రుతపాండిత్యమే నన్నది ప్రభువుగారికి తెలియని విషయంగాదు! కేవలం వినోదార్థమై నన్నివిధంగా ఆజ్ఞాపించి ఉంటారనే అనుకుంటున్నాను. అయితే— ఇన్నాళ్లనించీ కవితావధూమణి ఒక్క కవుల సొమ్మేనని భావించేవాణ్ణి! ఈనాడీ విద్వాంసుల ప్రసంగాలు ఆలకించిన తరవాత—ఇక ఆ వధూమణి జ్యోతిష విద్వాంసుల కైవసమైపోయిందని తోచింది! ఇకనించీ నేనీ కవితాపరిశ్రమ విరమించుకొని నాలుగు జాతక చక్రాలు గుణించుకుంటూ కూర్చుంటే జీవితం సుఖంగా వెళ్లిపోతుందని భావిస్తున్నాను. ఈవేళ వీరి ప్రసంగాలు విని బ్రహ్మానందభరితుణ్ణైనాను."

సభాస్తారులంతా స్థూలంగా కవి చమత్కృతి గ్రహించి కలకల నవ్వారు! చక్రవర్తి కవి వాక్కులోని లోలోపలి వ్యంగ్యాలు, ఈసడింపులు గ్రహించి గుంభనగా ఒక నవ్వు నవ్వి, వెంటనే ఆ కవి పక్కనే సుఖాసీనుడై ఉన్న న్యాయశాస్త్ర విద్వాంసుడు భేతాళభట్టు వైపు తిలకించాడు. ఆయన తర్కశాస్త్రంలో నిధి. చక్రవర్తికి ప్రత్యేకాభిమానం ఉన్న శాస్త్రం కనక జ్యోతిషంలో కూడా బాగా పరిశ్రమచేశాడు. భేతాళభట్టు దిగ్గున లేచి చక్రవర్తి కిలాగ విజ్ఞాపన చేసుకొన్నాడు.

"మహారాజా! ఏలినవారొక్క విషయం సావధానంగా దివ్యచిత్తానికి హత్తించుకోవాలని విన్నవించుకుంటున్నాను. ఆస్థాన జ్యోతిష విద్వాంసులైన ఆదిత్యభట్టారకులు ఆర్షజ్యోతిషంలోను, లౌకిక జ్యోతిషంలోను దిగ్దంతులు! తమ సువిశాల సామ్రాజ్యంలో వారికి సాటి రాగల మేటివిద్వాంసు లెవ్వరులేరు! వారివాక్కు సాక్షాత్తు వేదవాక్కు! ఇక మిహిరపండితుల మాట! వీరికీర్తి దిగ్దిగంతాలవరకు వ్యాపించిందిగదా! పశ్చిమదేశాలనించి వచ్చిన యవనవిద్వాంసులుకూడా వీరి పాదసన్నిధిని ఈ శాస్త్రం అభ్యసిస్తున్నారంటే - ఇక వీరి ఘనతవిషయం నేను వేరుగా విన్నవించవలసింది ఏమి ఉంది! పైగా వీరు యవనశాస్త్రవేత్తల అపూర్వ రహస్యాలు కూడా కూలంకషంగా అవగాహన చేసుకొన్నవారాయెను! వీరిద్దరిలోను మనం ఎవరిని కాదనగలం! అయితే ఈ ఇద్దరు యువ సార్వభౌముల జాతకం కూలంకషంగా అవలోడనచేసి కేవలం పరస్పరవిరుద్ధమైన ఫలితాలు సెలవిచ్చారు! ఈశాస్త్రానికి వీరిద్దరు సూర్యచంద్రులవంటివారుగదా!......... ఆలోచించగా-ఆలోచించగా నాకు-జ్యోతిశ్శాస్త్రంలోనే ఏదో గొప్పలోపం ఉన్నట్టు భాసిస్తూంది! అసలీశాస్త్రం తర్కవ్యాకరణాది శాస్త్రాల సరసన కూర్చోబెట్టడానికి తగినశాస్త్రమే కాదని నా అనుమానం! ఈమధ్యన ఈశాస్త్రం లోతులు కొంచెం ఆకళించుకొన్న తరవాత నావంటి అల్పుడికి తోచిన అభిప్రాయం ఇది! ఆపైన మరి దేవరవారి చిత్తం!"

ప్రసంగాలీవిధంగా పాకంలోపడ్డ తరవాత ఆస్థానవిదూషకుని కిక ఉండబట్టలేదు! చక్రవర్తి సెలవులేకుండానే ఆదరా బాదరాగా-అర్ధకుసిగా లేచి నుంచుని తన ఘోష వెళ్ళబోసుకున్నాడు.

"భూలోక దేవేంద్రా! స్వయంగా శాస్త్రవేత్తలై ఉండిన్నీ తర్కపండితులు జ్యోతిషంవంటి మహాశాస్త్రమే - "సర్వం మిథ్య" అని కొట్టిపారేశారు! నిజానికన్ని శాస్త్రాలు అంతే! కనకనే చిన్నవాడినే నేను శాస్త్రాభ్యాసానికి స్వస్తిచెప్పి హాయిగా అగమ్యకోకిలా తిరిగాను! ఈ విజ్ఞానం యావత్తూ నాకు బాగా పసిప్రాయంలోనే అబ్బింది! ఏలినవారు నన్ను వట్టి హాస్యగాడని కొట్టిపారేస్తారుగాని, ఈ మహాస్థానంలో విద్వద్బిరుదం ఇచ్చి గౌరవింపదగినవాణ్ణి నేనొక్కణ్ణేనని నాకిప్పుడు గట్టి ధీమా కలిగింది!"

విదూషకుని ప్రసంగం ముగిసేసరికి ఆస్థానం అంతా ఒక్కసారిగా విరగబడి నవ్వింది! గభీరముద్ర వహించిన చక్రవర్తి కూడా నవ్వకుండా ఉండలేకపోయాడు! చివరికి తాంబూల కరండకగ్రాహిణీ, చామరగ్రాహిణులుకూడా తమ సహజ వినయం విడిచివేసి కలకల హాసాలు చిలకరించారు!

చాకచక్యం

ఆపరేషన్ పూర్తి అయిన కొంతసేపటికి రోగి కళ్లు తెరచాడు. "అంతా సవ్యంగా జరిగిందా బాబూ?" అన్నాడు నీరసంగా.

డాక్టరు అప్పటికే తన విజయానికి మురిసిపోతున్నాడు.

"ఓ. నిక్షేపంలాగ. ఒకసారికూడా నా చెయ్యి తెగలేదంటే నమ్మండి" అన్నాడు విలాసంగా.

కాని జ్యోతిషవిద్వాంసు లిద్దరు ఈ అవహేళన కేమీ చెయ్యలేక వెలవెలబోయారు! మిహిర పండితుడు మాత్రం లేని చిరునవ్వు తెచ్చిపెట్టుకున్నాడు. ఆదిత్యభట్టారకుడు మిహిరపండితుడు మాట్లాడినప్పటినుంచీ లోలోపల అట్టుడికిపోతున్నట్టుడికిపోతూనే ఉన్నాడు! విదూషకుని ప్రసంగంతో అతనికి అరికాలిమంట నెత్తికెక్కింది! ఒక్కసారిగా దూసినకత్తిలా లేచి నిలబడి—

"మహాప్రభూ! తమరు ధర్మప్రభువులై ఉండిన్నీ వేదాంగమైన జ్యోతిశ్శాస్త్రానికి విధంగా అపచారం జరుగుతూంటే సహించి ఊరుకోవడం న్యాయం కాదు!—నావిజ్ఞప్తికి కూడా కొంచెం అవకాశం ఇప్పించవలసిందని వేడుకొంటున్నాను." అన్నాడు!

దీనితో సభలోనివారంతా ఒక్కసారిగా శిలాప్రతిమల్లా నిర్ఘాంతపోయారు! చనువిచ్చినంతమాత్రాన ముందు వెనకలు చూసుకోకుండా చక్రవర్తిపై ఈవిధంగా నిందమోపడం సభామర్యాద లక్షణం కాదని వారిలో వారు గుసగుసలాడుకున్నారు. కాని చక్రవర్తి అల్లాగే ఉల్లాసంగా నవ్వుతూ ఆదిత్యభట్టారకునికి ప్రసంగాని కంగీకరించాడు.

దానితో భట్టారకునికోపం కొంచెం శాంతించింది. అతడిలాగన్నాడు.

"ఈ యవన సంసర్గం ఏర్పడినప్పటినించీ మన ప్రాచీనార్ష సంప్రదాయాలన్నీ గంగలో కలిసిపోతున్నాయి. తత్రాపి వేదాంగజ్యోతిషం మరీ భ్రష్టమైపోయింది. ఈ విషయం తమ దివ్యచిత్తానికి తేవాలని నే విన్నాళ్లనించీ తాపత్రయ పడుతున్నాను.

★ చక్రవర్తి సత్కారం ★

—ఇక మా ప్రస్తుత వివాద విషయం! మిహిరపండితులు యువ సార్వభౌముల జన్మపత్రికలో ఏదో అస్పష్టమైన బాలారిష్ట దోషం ఉన్నదని ఉట్టంకించి ఉన్నారు! ఈ అస్పష్ట ఫలితాలవల్లనే ఈ శాస్త్రం ఈ విధంగా నవ్వులపాలైపోతున్నది! కనక విస్పష్టంగా ఆ బాలారిష్టం సంభవించే సమయము, ఆ అరిష్టస్వభావము వివరించవలసిందని వారిని సవినయంగా వేడుకొంటున్నాను!"

మిహిర పండితుడిక ప్రసంగించదలుచుకోలేదు. ఏదో అస్పష్టంగా - ముక్తసరిగా సమాధానం చెప్పవలెనని అనుకున్నాడు. కాని చక్రవర్తి దాని కంగీకరించలేదు! విధిలేక అతడిలా గన్నాడు.

"ఈమహోత్సవసమయంలో ఈ విధంగా ప్రసంగించవలసి వచ్చినందుకు ప్రభువులు, సభ్యులు నన్ను మన్నించవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను. నేను యవనవిద్వాంసులచేత ఆర్ష జ్యోతిషం అధ్యయనం చేయించినమాట-యథార్థమే. వారివద్ద స్వయంగా కొన్ని శాస్త్రరహస్యాలు గ్రహించినమాట-యథార్థమే! కాని అంతమాత్రంచేత ఆర్షశాస్త్ర సంప్రదాయానికి నేను చేసిన అపచారమేమీ నా కవగతంకాలేదు! ఇక నేను చెప్పిన జోస్యంవిషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఈజాతకునిఆయుర్దాయం మరి రెండుసంవత్సరాలే! మూడవ సంవత్సరం ప్రారంభంలోనే వనవరాహంవల్ల అరిష్టం సంభవించగలదు! అప్రియం చెప్పినందుకు నన్ను మన్నించవలసిందని తిరిగీ విన్నవించుకొంటున్నాను!"

మిహిరపండితుడీ మాటలనగానే సభలో పిడుగుపడ్డట్టయింది! సభాస్తారులంతా నిర్ఘాంతపోయారు! చక్రవర్తికేమీ పాలుపోక విచారంగా మౌనముద్ర వహించాడు.

"ఆదిత్య భట్టారకులకు నాదొక్క మనవి" అన్నాడు విదూషకుడు హఠాత్తుగా లేచి నిలబడి. చక్రవర్తి ప్రశ్నార్థకంగా కనుబొమలు ముడిచాడు.

"మరి యువసార్వభౌములపట్టాభిషేకం ఏ సంవత్సరంలో జరగగలదో వారు విస్పష్టంగా తెలియజెయ్యవలసిందని నాప్రార్థన" అన్నాడు విదూషకుడు!

భట్టారకుడు ఠీవిగా నిలబడి "సరిగా నేటికి 20 సంవత్సరాల అనంతరం ఈ సభామంటపంలోనే — చక్రవర్తి స్వయంగా యువమహారాజులుంగారికి సామ్రాజ్యాభిషేకం జరపగలరు! ఇది ముమ్మాటికీ నిశ్చయం! యువసార్వభౌమునికి జయం! జయం!" అన్నాడు.

సభ్యులందరు ఆనందంతో ఒక్కసారిగా జయం! జయం!! అన్నారు. ఆ హర్షధ్వానాలతో సభలో హఠాత్తుగా వర్షం కురిసి వెలిసినట్లయింది.

విదూషకుడు తిరిగీ లేచి నిలబడి చక్రవర్తి కెదురుగా దీనంగా ముఖంపెట్టి అతివినయంగా చేతులుకట్టుకుని "పోనీ ఆనాటికైనా నన్ను తమ ఆస్థానవిద్వాంసుణ్ణిగా ఏర్పాటు చేయించవలిసిందని నాప్రార్థన!" అన్నాడు. సభలో వెంటనే ఉవ్వెత్తుగా కలకలహాసం చెలరేగింది నాటికి పరిషత్తు ముగిసిపోయింది.

2

పిమ్మట కాలక్రమంలో రెండుసంవత్సరాలు రెండుదివసాలుగా గడిచిపోయాయి. చక్రవర్తికీజ్యోతిర్విద్యమీద గాఢాభిమానం ఉన్నమాట వాస్తవమే! అయితే గొప్ప గొప్ప విద్వాంసులు చెప్పిన భావిఫలితాలు కూడా ఒక్కొక్కప్పుడు తప్పిపోతూండడంవల్ల ఆ శాస్త్రంమీద నయితేనేమి - శాస్త్రజ్ఞులమీదనయితేనేమి - కొంత కొంత అవిశ్వాసం ఏర్పడినమాట - వాస్తవమే!

కానిభవిష్యత్తువిషయంలో తహతహపడని మహామహులు చాలా అరుదుగా ఉంటారు! అందులోను చక్రవర్తికి లేక లేకకలిగిన కుమారుడు! అతడు సామ్రాజ్యానికంతటికీ ఒకే ఒక వారసుడు! అవధి సమీపించినకొద్దీ ఎంతగా జ్యోతిశ్శాస్త్రం కాదనుకొన్నా-చక్రవర్తికి లోలోపల కుమారుని భవిష్యత్తు విషయమై కొంచెం భయం ప్రారంభమైనది! ఆదిత్యభట్టారకుడు, మిహిరపండితుడు ఇద్దరు కొన్ని శాంతిక్రియలవల్ల భావిదుష్ఫలితాలు కొంతవరకు ఉపశమించవచ్చునని అంగీకరించారు! అందువల్ల చక్రవర్తి రాజపురోహితుణ్ణి పిలిపించి - అనేకమైన అరిష్టశాంతిహోమాలు, దానధర్మాలు యజ్ఞయాగాలు చేయించవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు. మొట్టమొదట రెండేళ్లయినా నిండీ నిండని పసిబాలకునికి వనవరాహం మూలంగా మృత్యువు సంభవించగలదంటే ఎవరికీ విశ్వాసం కలగలేదు. చక్రవర్తికి ఈ మాటల్లో ఉన్న ఔచిత్యం గోచరించకపోలేదు! అయినా అంతఃపురం ఉద్యానవనాల పరిసరాలలో ఎక్కడా అడవిపందుల పసికూనలు కూడా కనబడకూడదని గట్టిగా కట్టడి చేశాడు. మొదట అరణ్యాల్లో వనవరాహాల నామరూపాలు లేకుండా రూపుమాపి వెయ్యాలనిసంకల్పించాడుగాని— యజ్ఞవరాహమూర్తి ప్రాచీనకాలంనుంచీ చక్రవర్తి వంశీయుల కులదైవం. వారి పతాక చిహ్నంకూడా యజ్ఞవరాహమే! అందువల్ల ఆ ప్రయత్నం విరమించి అరణ్యాల్లో వనవరాహాలు సంచరించేప్రాంతాలకు గట్టి పరిమితులు ఏర్పాటు చేయించాడు. రాజకుమారునికి ఏవిధమైన అపాయము సంభవించకుండా అహోరాత్రాలు - కంటికి రెప్పలా కాపాడవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు.

మూడవ సంవత్సరం ప్రారంభంలోనే అరిష్టం సంభవించగలదని మిహిర పండితుడు జోస్యం చెప్పాడుగదా! ఆ ప్రారంభం అంటే ఎంతకాలమో విస్పష్టంగా తేల్చి చెప్పవలసిందని చక్రవర్తి పండితుణ్ణి ప్రశ్నించాడు.

"మహాప్రభూ! మూడో సంవత్సరంలో మొదటి మాసంలోనే ఆ అరిష్టం సంభవింపగలదు."

"శాంతిక్రియలవల్ల ఈ అరిష్టం శాంతించదా?"

"అది కొంతవరకే శాంతిస్తుంది. కాని జాతకుని కంటికంటె ఒక్కక్షణంకూడా ఆయుర్దాయం లేదు!"

"అది ఆ మాసంలో ఏ క్షణంలో జరగగలదో తెలియదా?"

మిహిరుడు కొంచెంసేపాలోచించి, "తెలుసుకోవచ్చునుగాని - నా శాస్త్రజ్ఞానం బహు పరిమితం! అదిన్నీగాక గ్రహగతిని బట్టి శాస్త్రజ్ఞులు భవిష్యత్తు సూదనాప్రాయంగానే నిర్ణయిస్తారు. అంతేగాని అల్పాల్పమైన తారతమ్యాలెవరు నిర్ణయించి చెప్పగలరు! అది తెలిసినవాడా దైవం ఒక్కడే!" అన్నాడు.

ఆ పిమ్మట ఆ మూడోమాసంకూడా చాలా వరకు గడిచిపోయింది. క్రమంగా వసంతం ముదిరి గ్రీష్మం ప్రారంభమైనది. ఆ మూపావధి సమీపించినకొద్దీ పుత్రప్రేమవల్ల విక్రమార్కుని హృదయంలో భయాందోళన లెక్కువైనాయి. ఆస్థాన జ్యోతిష పండితుడు, అమాత్యులు ఇక ప్రాణాపాయం దాటిపోయినట్లేనని చక్రవర్తి కనేక విధాలుగా ధైర్యం చెప్పారు! అయినా చక్రవర్తి హృదయంలో నిత్యము అరణ్యవరాహాలు గోండ్రిస్తున్నట్లే ఉండేది!

మానవహృదయంలో భీభత్సంగా పెల్లుబి

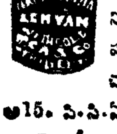

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేరినది. మేహము నిస్త్రాణ, నిస్సత్తువ మొదలగువాటిని హరించి బలమునురక్తవృద్ధినికలిగించును. 20తు. డబ్బీ రు3-4. పోస్టేజి అ15. పి.సి.ఏ.అండ్‌కో, "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

కీ॥ శే॥ వేమూరి గగ్గయ్య

సుప్రసిద్ధ నటుడు శ్రీ వేమూరి గగ్గయ్య గతమాసం 30-వ తేదీన స్వర్గస్థులయినారు. వీరి మృతి నాటక, సినిమా అభిమానులకు చాలా విచారకారణం. వీరు స్టేజి నటుడుగానూ, సినిమా నటుడుగాను తెలుగువారి మన్ననలను చూరగొన్నారు. అనేక పౌరాణిక చిత్రాలలో నటించి ఒకప్పుడు అసంఖ్యాక ప్రేక్షకులను రౌద్ర భయానకరస వివశులనుచేశారు. పౌరాణిక చిత్రాలపై జనుల మోజు మళ్ళిన తరువాత వీరు సినిమాలనుండి విరమించుకున్నారు. కాని నాటకాలు వేస్తూనే వచ్చారు. పక్షవాతంతో బాధపడుతూ కాలధర్మం చెందారు.

కిన భయాందోళనలే ఒక్కొక్కప్పుడు భౌతికరూపాలు ధరిస్తూంటాయి. ఆనాటి రాత్రి గ్రీష్మాధిక్యంవల్ల బాగా ఉక్కపోసింది. చక్రవర్తి రాజప్రాసాదంమీద శిశువుశయ్యకనతిదూరంలోనే హంసతూలికాతల్పంపై పవ్వళించి, కలతనిద్రలో ఏదో కలవరించాడు. దిగ్గనలేచి కూర్చున్నాడు! అతనికి అరణ్యవరాహం మేడమీదికి దూకివచ్చి యువసార్వభౌముని హృదయం వాడి కోరలతో చీల్చివేసినట్లుగా కల వచ్చింది! కాని లేచి చూచిన తరవాత అదంతా భ్రాంతి మాత్రమే అని స్పష్టపడింది!

చక్రవర్తి దైవధ్యానంచేసి తిరిగి పవ్వళించాడు. ఎక్కడా అకల్లోడమంలేదు. గాలి స్తంభించింది. నల్లనల్లగా కారుమబ్బులు కమ్ముకున్నాయి! ఉండి ఉండి హఠాత్తుగా ఝంఝామారుతం వీచింది! ఫెళఫెళధ్వనులతో పిడుగుపడింది. కెవ్వని కేక వినిపించింది. చక్రవర్తి లేచి ఒక్క అంగలో శిశువు శయ్యదగ్గరికి చేరుకున్నాడు! ఎదురుగా రక్తసిక్తమైపోయిన శయ్య! పరిజనులంతా పరుగెత్తుకువచ్చారు! మొదట ఈ ఘోర దారుణానికి కారణమేమో ఎవరికీ తెలియలేదు. కొందరు పిడుగుపడి ఉంటవచ్చుననుకొన్నారు. రాజ ప్రాసాదంపై ప్రతిష్ఠించిన పతాకంపై నిలిపిన లోహవరాహమూర్తి వాడి కోరలు శిశువు హృదయం చీల్చివేశాయి! గాలి తాకిడికా పతాకం విరిగి నేలపై ఒరిగి అక్కడే పడిపోయింది. వేగరులు రాజ వైద్యులకోసం పరుగులు పెట్టారు. వారంతా శాయశక్తులా చికిత్సలు చేశారు. కాని విధి బలీయమైపోయింది.

3

ఈ వార్త ఉజ్జయినీ నగరం అంతటా కార్చిచ్చులా వ్యాపించింది. ఈ సంఘటనపై విద్వాంసులు తమలో తామనేక విధాలుగా వాదోపవాదాలు సాగించారు. కొందరు మిహిరుని జోస్యం అక్షరాలా ఫలించిందన్నారు. మరికొందరది వనవరాహం కాకపోవడం వల్ల జోస్యం పూర్తిగా తప్పిపోయినట్లే అని చప్పరించేశారు.

అటు తరవాత రెండుమూడు నెలలవరకు చక్రవర్తి ఆస్థానంముఖమే చూడలేదు! సన్నిహితులైనవారెవరికోగాని చక్రవర్తి దర్శనమే కాలేదు!

ఆదిత్యభట్టారకుడు తన జోస్యం తప్పినా మిహిరుడు చెప్పినట్లు జరగలేదుగదా! అని చాలా ఆనందించాడు! ఈ దెబ్బతో అతనికి దేవిడీమన్నా జరిగిపోగలదని లోలోపల చాలాఉవ్విళ్లూరాడు. కాని విద్వాంసుల్లో చాలామంది ఆ విధంగానైనా మిహిరుని జోస్యం ఫలించిందికదా! అని పరమానంద భరితులైనారు. ఇంతకీ చక్రవర్తి లోలోపలి నిర్ణయమేమో ఎవరికీ అంతు దొరకలేదు. చక్రవర్తిని ఎంత మంది దర్శించినా-ఆయనతో ఆ విషయం ప్రస్తావించడానికే బెదరిపోయేవారు. అటు చక్రవర్తి-ఇటు మిహిరుడు-ఈ విషయంలో కేవలం ఔదాసీన్యం వహించి ఊరుకున్నారు. అలాగలాగ ఆరుమాసాలు గడిచిపోయాయి.

హఠాత్తుగా విద్వాంసులందరికీ ఆస్థానానికి రావలసిందని ఆహ్వానాలందాయి. అందరు తిరిగి చక్రవర్తి రాజకార్యాలు పరిశీలిస్తున్నారు గదా! అని సంతోషించారు.

విద్వాంసులందరు పల్లకీలెక్కి ఆస్థానద్వారం జేరుకునేసరికి ఆస్థానంఅంతా నూతనాలంకారాలతో కలకలలాడుతూంది! అందరు ఆశ్చర్యపోయారు! లోపలికి వెళ్ళి తమతమ సమున్నతాసనాలపై సుఖాసీనులయినారు. చక్రవర్తి చాలా ఉల్లాసంగా ఉన్నాడు. ఆ ముఖంలో ఎక్కడా విషాదచ్ఛాయే కనిపించలేదు. కొంతసేపటికి చక్రవర్తి మిహిరుని సమ్ముఖానికాహ్వానించాడు. ఆయన మెల్లిగా అడుగులు వేసుకుంటూ చక్రవర్తి సింహాసన సమీపంలో నిలుచున్నాడు.

చక్రవర్తి బంగారు పళ్లెరంలో ఉంచిన నవరత్నఖచితమైన సువర్ణవరాహం ఆయన కందించబోయాడు! మిహిరుడు తనకన్నులే నమ్మలేకపోయాడు! అటువంటి మహాగౌరవం ఇదివరకెన్నడు ఆ ఆస్థానంలో జరిగి ఉండలేదు! సదస్యులందరు క్షణంలో ఇది గ్రహించుకొని జయజయధ్వానాలు చేశారు!

మిహిరుడు సవినయంగా శిరస్సువంచి-"మహాప్రభూ! దీనికి నేననర్హుణ్ణి! నేనన్నది ఫలించలేదు! ఒకవేళ ఏదో విధంగా ఫలించినా దేవరవారికది శుభఫలితంకాలేదు!" అన్నాడు.

శుభాశుభాలతో నిమిత్తంలేదు! మీ వైదుష్యానికీ వాక్శుద్ధికీ మాత్రమే ఈ సన్మానం! అదీ గాక రన్నది అక్షరాలా యథార్థమైనది! వనవరాహమని మీరన్నారు! అది లోహప్రతిమే అయినా వనవరాహమే! అది సజీవమా? నిర్జీవమా? అన్న మీమాంస కీవివాదంలో ప్రసక్తేలేదు!" అన్నాడు సార్వభౌముడు.

ఇక మిహిరుని కా సన్మానం అంగీకరించక తప్పలేదు!

"మహాప్రభూ! ఇది మీ అపారమైన ఔదార్యానికి మాత్రమే తార్కాణం?" అన్నాడుమిహిరుడు సువర్ణవరాహ బహూకృతి స్వీకరిస్తూ.

ఆస్థాన విద్వాంసులందరు ముక్తకంఠాలతో తిరిగి జయజయధ్వానాలు చేశారు!

పిమ్మట చక్రవర్తి సవినయంగా మిహిరునికి నమస్కరించాడు.

"సుపుత్రావాప్తిరస్తు" అన్నాడు మిహిరుడు చేతులెత్తి.

"ఇది మీ అమోఘాశీర్వచనం" అన్నాడు చక్రవర్తి.

"ఆశీర్వదించడానికి సమర్థులైన మహనీయులెందరో ఈ ఆస్థానంలో ఉన్నారు. ఆ అర్హత నాకు లేదు. నేను కేవలం తమ జాతక చక్రఫలితం దృష్టితోనే ఈ మాట అన్నాను" అన్నాడు మిహిరుడు!

ఆస్థాన విద్వాంసుల జయ జయధ్వానాలు తిరిగి ఇంకొకసారి మిన్నందుకొన్నాయి!

ఆనాటినించీ మిహిరుడు వరాహమిహిరుడనే విశ్వవిఖ్యాతి సంపాదించుకొన్నాడు! ★

పెళ్ళి భోజనానికి వెళ్ళిన రాముా లడ్డూలు కడుపునిండా తిన్నాడు. పెళ్ళిపెద్ద మళ్ళీ లడ్డూలు వడ్డిస్తూ "రామూ, ఇదిగో ఇంకో లడ్డూ. తినమ్మా" అన్నాడు.

"కడుపులో ఖాళీ లేదండి. చాలా తిన్నాను," అన్నాడు రామూ.

"పోన్లే, జేబులో వేసుకో. ఇంటికెళ్లాక తినచ్చు."

"జేబులు కూడా ఖాళీగా లేవండి" అన్నాడు రామూ.